

Ρεπορτάζ **Β.Γ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΠΟ ΤΟ 1998 οι επιτελείς του υπουργείου Δημόσιας Τάξης επεξεργάζονται σχέδια για να «χωροθετηθούν» οι πορείες διαμαρτυρίας. Συζητούσαν μάλιστα όχι μόνο για τον περιορισμό των μικρών ομάδων διαδηλωτών σε μία λωρίδα κυκλοφορίας, αλλά και για την απο-

τροπή της προσέγγισης των διαδηλωτών σε κυβερνητικά κτίρια, όπως και για τη δυνατότητα βιντεοσκόπησης των διαδηλώσεων! Ωστόσο, ενώ από το 2003 (επί υπουργίας του κ. Γ. Φλωρίδη) είχε τελικά προμηθείτο σχεδόν καθημερινό κομφούζιο στο κέντρο της Αθήνας να αντιμετωπίζεται μόνο με ειδικά μέτρα ρύθμισης της κυκλοφορίας, τρία χρόνια μετά, ο σημερινός υπο-

γός Δημόσιας Τάξης επανέρχεται με την «παλαιά» πρόταση διαρκούς ελέγχου και περιορισμού των διαδηλώσεων. Παρ' ότι ο κ. Φλωρίδης είχε εντοπίσει ότι το ουσιαστικό πρόβλημα προκαλείται από την ασυνεννοησία και τις άκαιρες κινήσεις των αστυνομικών - επιτηρητών των πορειών, τώρα η κυβέρνηση επανέρχεται σε σκληρές λύσεις περιορισμού των διαδηλώσεων.

■ Η άγνωστη γνωμοδότηση του Αρείου Πάγου, η εντολή Σημίτη το 1998 και τα επιχειρησιακά σχέδια της ΕΛ.ΑΣ.

Οι κυβερνήσεις πέφτουνε και οι πορείες μένουν...

Πώς ανασύρθηκε από τα συρτάρια του υπουργείου Δημόσιας Τάξης μια πρόταση που μελετάται εδώ και οκτώ χρόνια από τρεις τουλάχιστον υπουργούς

Οι πρώτες διερευνητικές ενέργειες για να υπάρξει έλεγχος των κινητοποιήσεων άρχισαν το 1998. Σύμφωνα με πληροφορίες, ένθερμος υποστηρικτής της «οριοθέτησης των ανεξέλεγκτων κινητοποιήσεων προκειμένου να αποφεύγεται η ταλαιπωρία των πολιτών» ήταν ο πρώην πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης, ο οποίος έδωσε σχετική εντολή στον τότε υπουργό Δημόσιας Τάξης κ. Γ. Ρωμαιο να ερευνηθεί διακριτικά όλες τις παραμέτρους της υπόθεσης. Ετσι λοιπόν, στις 3 Οκτωβρίου 1998, με το υπ' αριθ. 2501.1.15-α έγγραφο, η Διεύθυνση Μελετών του υπουργείου Δημόσιας Τάξης υπέβαλε στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου σειρά ερωτημάτων για τις δυνατότητες περιορισμού των διαδηλώσεων.

Σε γνωμοδότησή του, στις 30 Μαρτίου 1999, ο Αρειος Πάγος αποφαινόταν ότι «δεν είναι αντίθετοι στο Σύνταγμα περιορισμοί που αποβλέπουν στην προστασία άλλων έννομων αγαθών. Οι κατοικίες, λόγω χάριν, των μελών της κυβέρνησης, οι πρεσβείες ξένων κρατών μπορεί να χαρακτηρισθούν χώροι στους οποίους δεν επιτρέπεται η διεξαγωγή συνάθροισης ή πορείας. Επίσης, συνταγματική είναι η απαγόρευση πορειών κτλ., κατά την ώρα της κυκλοφοριακής αιχμής στις κεντρικές οδικές αρτηρίες των πόλεων, στις εθνικές οδούς κτλ.».

Ακόμη ο Αρειος Πάγος αποφαινόταν ότι μπορεί η Αστυνομία να περιορίσει μια διαδήλωση από πλευράς χωροταξικής, αλλά παράλληλα για λόγους ασφαλείας μπορεί να τη διακόψει ή και να την απαγορεύσει σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι υπάρχει «διαταραχή της κοινωνικοοικονομικής ζωής», όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται. Τέλος, στην ίδια γνωμάτευση, την οποία υπέγραφε ο τότε αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου κ. Β. Παπαδάκης, προσδιοριζόταν ότι για τους παραβάτες «θα εφαρμόσθούν από όλες τις αντίστοιχες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα εκείνες που περιέχουν τις βαρύτερες ποινικές συνέπειες».

Ετσι λοιπόν, με βάση αυτή τη γνωμοδότηση του ανώτατου δικαστικού λειτουργού, που ουσιαστικά «έλυνε» τα χέρια τους, οι επιτελείς του υπουργείου Δημόσιας Τάξης προχώρησαν στην κατάρτιση σχετικού νομοσχεδίου για τον έλεγχο των κινητοποιήσεων. Για την αναγκαιότητα του νομοσχεδίου υπήρξε συνεκτίμηση σχετικών μελετών του πολιτικού μηχανικού κ. Σπ. Τσοούκη και άλλων ειδικών. Οι επιστημονικές επεσημάνειαν την απώλεια δεκάδων χιλιάδων εργατοωρών από τις πορείες στο κέντρο της Αθήνας. Ακόμη είχαν συνεκτιμηθεί τα αποτελέσματα δημοσκοπήσης, σύμφωνα με τα οποία «το 70 ως 80% των πολιτών ζητούσε τη λήψη σχετικών μέτρων».

Το νομοσχέδιο ήταν ουσιαστικά έτοιμο στις αρχές του 2001 - όπως αποκάλυπτε και σχετικό δημοσίευμα του «Βήματος» στις 4 Μαρτίου 2001 - και είχε ομοιότητες με τα ισχύοντα στη Γαλλία και στη Γερμανία, όπου υπάρχει «οριοθέτηση» των κινητοποιήσεων. Στο τότε σχέδιο νόμου υπήρχαν άρθρα που όριζαν την παρουσία υπευθύνου διοργάνωσης της κινητοποίησης, ο οποίος θα πρέπει να ισοδοποιεί την Τροχαία για τις κινήσεις των διαδηλωτών. Ακόμη, προβλεπόταν αυτό

Αστυνομικοί επιτηρούν πορεία συνταξιούχων έξω από τη Βουλή

που πρότεινε τώρα ο κ. Πολύδωρας: στις συναθροίσεις που δεν έχουν μεγάλο όγκο να μην υπάρχει αποκλεισμός όλου του δρόμου και οι διαδηλωτές να παραμένουν ή να κινούνται στη μία άκρη του. Επίσης, προβλεπόταν ότι σε περίπτωση που θα υπήρχαν κινητοποιήσεις χωρίς ενημέρωση των Αρχών ή θα σημειώνονταν παραβάσεις με «αυθαίρετες» κινήσεις διαδηλωτών θα παρεχόταν η δυνατότητα στην Αστυνομία να απαγορεύει τη συγκέντρωση. Παράλληλα, υπήρχε πρό-

βλεψη για βιντεοσκόπηση των διαδηλώσεων ώστε να εντοπίζονται οι δράστες πιθανών επεισοδίων. Μάλιστα οι αστυνομικοί έλεγαν τότε ότι οι λήψεις από τις κάμερες θα χρησιμοποιούνταν μόνο στις περιπτώσεις εκτροπών και αν δεν υπήρχαν ταραχές, το μαγνητοσκοπημένο υλικό δεν θα αρχειοθετούνταν και θα καταστρεφόταν. Τέλος στο ίδιο σχέδιο νόμου υπήρχε πρόβλεψη για την απαγόρευση συμμετοχής στις συγκεντρώσεις «μεταμφιεσμένων» ατόμων. Ειδικότερα αναφε-

ρόταν ότι άτομα με κράνη μοτοσικλετιστών ή μαντίλια στο πρόσωπο δεν θα επιτρεπόταν από την Αστυνομία να συμμετάσχουν στις διαδηλώσεις. Επίσης, με βάση τη γνωμοδότηση του Αρείου Πάγου υπήρχε πρόβλεψη να απαγορεύεται η προσέγγιση σε κυβερνητικά κτίρια από τους διαμαρτυρόμενους, αν δεν είχε προηγηθεί συνεννόηση με τις αστυνομικές Αρχές.

Το υπουργείο Δημόσιας Τάξης είχε αποστείλει στην τότε υπουργό Εσωτερικών κυρία Βάσω Παπαν-

δρέου σχετική επιστολή για την προώθηση του νομοσχεδίου ζητώντας την έναρξη διαλόγου με τους εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Ο σχετικός φάκελος είχε σταλεί στον τότε γραμματέα του υπουργικού συμβουλίου κ. Σ. Κοσμίδη (ο οποίος είχε εντοπίσει τρία - τέσσερα «προβληματικά» σημεία του νομοσχεδίου), αλλά και στο υπουργείο Δικαιοσύνης. Εγιναν κάποιες διορθώσεις και ενώ το νέο πλαίσιο ήταν έτοιμο να προωθηθεί είτε ως τροπολογία μέσα στο νομοσχέδιο για την έκδοση διαβατηρίων από την Αστυνομία είτε σε εκείνο που ρύθμιζε το θέμα της πολιτικής επιστράτευσης, «κόλλησε» ανάμεσα στα συνημμένα υπουργεία.

Στις 18 Νοεμβρίου 2002, την επομένη μεγάλων επεισοδίων στο κέντρο της Αθήνας, ο κ. Σημίτης ζήτησε εκ νέου την άμεση προώθηση του νομοσχεδίου με κατεπείγουσα επιστολή. Ο τότε πρωθυπουργός ζητούσε την άμεση σύσταση, με την ευθύνη του υπουργείου Δικαιοσύνης, μιας επιτροπής που θα έλυσε όλα τα εκκρεμή νομικά ζητήματα επί του θέματος. Τότε είχαν διατυπωθεί και θετικές απόψεις από τον πρόεδρο της ΓΣΕΕ κ. Χρ. Πολυζωγόπουλο, αλλά και από τον τότε πρόεδρο της Βουλής κ. Απ. Κακλαμάνη. Και πάλι δεν υπήρξε όμως συνέχεια. Ακολούθησε νέα παρεμβάση του τότε πρωθυπουργού, τον Οκτώβριο του 2003, μετά και τον εγκλωβισμό του ίδιου σε μια μικρή διαδήλωση. Αποτέλεσμα, ουδέν!

Η ΤΑΚΤΙΚΗ ΦΛΩΡΙΔΗ

Συμφόρηση από άστοχες ενέργειες της ΕΛ.ΑΣ.

Με τα κυκλοφοριακά προβλήματα που προκαλούνται στη διάρκεια των κινητοποιήσεων ασχολήθηκε εμπεριστατωμένα ο τελευταίος υπουργός Δημόσιας Τάξης του ΠασοΚ κ. Γ. Φλωρίδης. Ο κ. Φλωρίδης είχε διαπιστώσει ότι τα περισσότερα προβλήματα στη διάρκεια μικρών διαδηλώσεων προκαλούνται λόγω των άστοχων ενεργειών της Τροχαίας, αλλά και των αστυνομικών - επιτηρητών, οι οποίοι απέκλειαν επί ώρες δεκάδες οικοδομικά τετράγωνα, λόγω μιας μικρής πορείας η οποία μπορεί να βρισκόταν ακόμη... χιλιόμετρα μακριά από τις προληπτικά αποκλεισμένες περιοχές. Στελέχη του υπουργείου Δημόσιας Τάξης έλεγαν χαρακτηριστικά: «τότε οι αστυνομικοί έκλειναν την Πανεπιστημίου, ενώ οι διαδηλωτές ανέβαιναν τη Σταδίου. Από αυτές τις άστοχες κινήσεις προκαλείται το 70-80% των προβλημάτων. Εξάλλου όταν ζητούσαμε από τους διαδηλωτές να κινηθούν σε μία λωρίδα κυκλοφορίας, εκείνοι δεν είχαν αντίρρηση». Μάλιστα ο κ. Φλωρίδης φέρεται να είχε πείσει τον κ. Σημίτη ότι «το πρόβλημα δεν λύνεται με νόμους, αλλά με σωστές και συγχρονισμένες κινήσεις των αστυνομικών».

Η ΕΛ.ΑΣ. φαίνεται να εφάρμοσε με κάποια επιτυχία την «τακτική Φλωρίδη» για μεγάλο χρονικό διάστημα. Ακολούθησε όμως η αλλαγή κυβέρνησης και η τακτική της ΕΛ.ΑΣ. για «αποδέσμευση δρόμων συγχρόνως με την πορεία» έπαψε να εφαρμόζεται.

ΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ

Συμφωνούν οι έμποροι, διχασμένοι οι πολίτες

ΠΟΙΚΙΛΕΣ αντιδράσεις έχει προκαλέσει η πρόταση του υπουργού Δημόσιας Τάξης κ. Β. Πολύδωρα για περιορισμό των διαδηλώσεων στο κέντρο της Αθήνας. «Συμφωνώ με τον περιορισμό των διαδηλώσεων, τον οποίο εμείς οι έμποροι έχουμε ζητήσει εδώ και καιρό. Κάθε φορά που γίνεται διαδήλωση οι εισπράξεις μας πέφτουν 25%-75%» αναφέρει χαρακτηριστικά ο κ. Σ. Μπασιάκης, ιδιοκτήτης εμπορικού καταστήματος, ο οποίος καταλήγει λέγοντας: «Σαφώς πρέπει οι πολίτες να διεκδικούν τα αιτήματά τους, αλλά και εμείς ως έμποροι πρέπει να επιζηήσουμε». Ωστόσο δεν συμφωνούν όλοι οι Αθηναίοι με τους εμπόρους. «Διαφωνώ πλήρως με οποιονδήποτε περιορισμό των διαδηλώσεων» λέει ο καθηγητής Μαθηματικών κ. Ντίνος Λαμιώτης (φωτογραφία επάνω) και προσθέτει ότι «ο κόσμος πρέπει να διαδηλώνει ελεύθερα». Οσο για την ταλαιπωρία αυτών που κινούνται στο κέντρο τονίζει: «Πάντα

στις διαδηλώσεις υπάρχει και ένας κοινωνικός αντίκτυπος, κάποιοι θα ταλαιπωρηθούν, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να περιοριστούν οι διαδηλώσεις».

«Νομίζω ότι οι διαδηλώσεις πρέπει να περιοριστούν» υποστηρίζει η κυρία Κωνσταντίνα Βασιλάκη (φωτογραφία μέσον), ιδιωτική υπάλληλος στο εμπορικό κέντρο. «Για εμάς που δουλεύουμε στο κέντρο κάθε διαδήλωση σημαίνει μεγάλη ταλαιπωρία. Βέβαια και οι πολίτες πρέπει να μπορούν να διαδηλώνουν. Νομίζω ότι πρέπει να βρεθεί μια μέση λύση».

«Οι διαδηλώσεις σαφώς και ταλαιπωρούν τους εργαζομένους και τους εμπόρους του κέντρου» λέει η κυρία Μαρία Μουστάκα (φωτογραφία κάτω), ιδιωτική υπάλληλος, αλλά τονίζει ότι δεν πρέπει να μπουν περιορισμοί στο δικαίωμα των πολιτών. «Οσο και αν μερικοί ταλαιπωρούνται, η φωνή των πολιτών πρέπει να ακούγεται χωρίς περιοριστικά μέτρα» καταλήγει η κυρία Μουστάκα.